

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การกำหนดนโยบายขององค์กรและลักษณะการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต (WWW) ของสื่อมวลชนไทย” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาในเรื่องการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการดำเนินงานการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตขององค์กรสื่อมวลชนในประเทศไทย รวมถึงการจัดการด้านทรัพยากรบุคคล รูปแบบและลักษณะการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน ตลอดจนทิศทางการพัฒนาธุรกิจการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตในอนาคต รวมทั้งวิเคราะห์ปัจจัยที่จะเป็นส่วนส่งเสริมและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งคือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) การสังเกตการณ์ (Observation) และการวิเคราะห์เนื้อหา รูปแบบของข่าวที่นำเสนอผ่านระบบ World Wide Web บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของแต่ละองค์กร รวมถึงศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แล้วนำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยมีวิธีการและรายละเอียดของการศึกษา ดังนี้

แหล่งข้อมูลในการวิจัย

1. แหล่งข้อมูลบุคคล แบ่งเป็น
  - 1.1 ผู้บริหาร หรือผู้รับผิดชอบการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตขององค์กรสื่อมวลชน
  - 1.2 บุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต
2. แหล่งข้อมูลดิจิทัล ได้จากการศึกษาและสืบค้นข้อมูลจากเนื้อหาที่นำเสนอผ่านระบบ World Wide Web บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของสื่อมวลชนไทยประเภทต่อไปนี้ คือ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และสำนักข่าว ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2542
3. แหล่งข้อมูลเอกสาร ได้จากการวิเคราะห์จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ทำการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4. การสังเกตการณ์ (Observation) องค์กรสื่อมวลชนที่มีการรายงานข่าวผ่านระบบ World Wide Web บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาการจัดการบุคลากร การบริหารและการจัดองค์กร รวมถึงลักษณะการทำงานขององค์กรสื่อมวลชนแต่ละแห่ง โดยจะนำผลที่ได้จากการสังเกตการณ์ มาเป็นส่วนเสริมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผลการศึกษารอบคลุมและมีความสมบูรณ์มากขึ้น

แหล่งข้อมูลดิจิทัล ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่

1. บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป ซึ่งประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ The Nation หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และสถานีวิทยุ FM 90.5 MHz
2. หนังสือพิมพ์ Bangkok Post
3. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
4. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์
5. หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ
6. องค์กรสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย สถานีวิทยุโทรทัศน์ อ.ส.ม.ท. ช่อง 9 และสำนักข่าวไทย
7. กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วยสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย และสถานีโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ช่อง 11
8. สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3
9. สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5
10. สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7
11. สถานีโทรทัศน์ไอทีวี

แหล่งข้อมูลบุคคล

1. ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตขององค์กรสื่อมวลชน ได้แก่
  - 1.1 คุณอรวรรณ ชโนวิทย์ Internet Project Manager บริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป
  - 1.2 คุณ Deborah L. Leenutaphong Manager Electronic Publishing หนังสือพิมพ์ Bangkok Post
  - 1.3 คุณชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี หัวหน้าศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
  - 1.4 คุณวีรพันธ์ โดมิมิบุญ หัวหน้าข่าวเดลินิวส์ออนไลน์
  - 1.5 คุณวสันต์ เวียนรุ่งเรือง ผู้จัดการแผนกคอมพิวเตอร์ หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ
  - 1.6 คุณชิตฉรงค์ คุณะกฤษดาธิการ ผู้อำนวยการสำนักข่าวไทย
  - 1.7 คุณชูศักดิ์ รองสวัสดิ์ ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์

- 1.8 คุณบริสุทธ์ บุรณะสัมฤทธิ์ ผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์ และ คุณดวงรัตน์ สุขสงค์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ไทยทีวีสีช่อง 3
- 1.9 พันเอก ชัยศักดิ์ โสมกุล หัวหน้าศูนย์อินเทอร์เน็ต สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5
- 1.10 คุณศรัลย์ วิรุฒมวงส์ Technical Manager Engineering and Planning สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7
- 1.11 คุณปรีชา เล่ห์บ้านเกาะ หัวหน้าศูนย์ข้อมูล สถาบันโทรทัศน์ไอทีวี
- 1.12 คุณโกศล ว่องวิษกร Information Technology Manager บริษัทบริการข้อมูลผู้จัดการ (Manager Information Service)

2. บุคคลที่มีความรู้ และความเชี่ยวชาญในเรื่องการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต ได้แก่

- 2.1 ศ.ดร.ศรีศักดิ์ จามรมาน ประธานกลุ่มบริษัทเคเอสซี
- 2.2 คุณวิวัฒน์วงศ์ วิจิตรวาทการ ประธานบริษัทล็อกเล็ช อินฟอร์เมชัน เซอร์วิส
- 2.3 คุณมรกต กุลธรรมโยธิน ผู้จัดการทั่วไป บริษัทอินเทอร์เน็ตประเทศไทย
- 2.4 ดร.สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ ฝ่ายการวิจัยแผนงานเศรษฐกิจรายสาขา สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)
- 2.5 คุณชลิต กิติญาฉัตรพิชัย รองกรรมการผู้จัดการ และบรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณาหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลบุคคล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2541 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2541 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร หรือผู้รับผิดชอบการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตของสื่อมวลชนแต่ละองค์กร เพื่อศึกษาถึงการกำหนดคนโบาย การวางแผนการดำเนินงาน และการจัดการด้านทรัพยากรบุคคลของแต่ละองค์กร รวมทั้งแนวโน้มและทิศทางการพัฒนาการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตในอนาคต

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการและสนใจศึกษา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลดิจิทัล โดยการวิเคราะห์และสืบค้นข้อมูลจากเนื้อหาที่น่าสนใจผ่านระบบ World Wide Web บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ของสื่อมวลชนไทย

ประเภทต่อไปนี้เป็น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และสำนักข่าว ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2542 เพื่อศึกษาถึงเนื้อหาข่าวและรูปแบบการนำเสนอข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต เพื่อประเมินสถานการณ์การรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน

3. การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ทำการศึกษา ทั้งจากตำรา วิทยานิพนธ์ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ บทความและเอกสาร ฯลฯ ตลอดจนบทความหรืองานวิจัยจาก World Wide Web บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์ (Observation) เพื่อศึกษาการจัดองค์กร และการจัดการบุคลากร รวมถึงลักษณะการทำงานขององค์กรสื่อมวลชนแต่ละแห่ง ซึ่งจะดำเนินการควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หรือผู้รับผิดชอบการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตของแต่ละองค์กร โดยจะนำผลที่ได้จากการสังเกตการณ์มาเป็นส่วนเสริมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อให้ผลการศึกษารอบคอบและมีความสมบูรณ์มากขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดถูกต้อง และครอบคลุมประเด็นที่ต้องการทราบโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างคำถามที่แน่นอน (Unstructured Interview) สามารถเปลี่ยนแปลงชนิดหุ้คำถามและลำดับคำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้าตามสถานการณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ ที่มุ่งศึกษาถึงการกำหนดนโยบายขององค์กรและลักษณะการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตของสื่อมวลชนไทย ดังนั้นจะใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการพรรณนาวิเคราะห์คำตอบ และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลบุคคลเป็นด้านหลัก เนื่องจากเป็นคำตอบของผู้ที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อเรื่องที่ศึกษา รวมทั้งการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการศึกษาแหล่งข้อมูลดิจิทัล ซึ่งได้แก่ เนื้อหาข่าวและรูปแบบของข่าวที่นำเสนอผ่านอินเทอร์เน็ตของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ตลอดจนการวิเคราะห์เอกสาร บทความ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง